

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Економіко-гуманітарний інститут.
Факультет економіки та управління
(повне найменування інституту, факультету)

Фінанси, банківська справа та страхування
(повне найменування кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломного проекту (роботи)

магістра

(ступінь вищої освіти)

на тему Система фінансового планування та прогнозування діяльності
суб'єкта господарювання

Виконав: студент(ка) б курсу, групи ФЕУ- 118

Спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа та страхування »
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма (спеціалізація)

Фінанси і кредит

Тімченко А.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник Андрющенко І.Є.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Кухаренко А.С.

(прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
(повне найменування закладу вищої освіти)

Інститут, факультет ЕГІ, ФЕУ
Кафедра Фінанси, банківська справа та страхування
Ступінь вищої освіти (освітній ступінь) магістр
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва)
Освітня програма (спеціалізація) Фінанси і кредит
(назва освітньої програми (спеціалізації))

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри к.р.н., доцент
Шарова С.В. Селі
« 12 » 12 2019 року

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТА(КИ)

Тімченко Аліни Володимирівни
(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема проекту (роботи) Система фінансового планування та прогнозування діяльності суб'єктів господарювання

Виконавець проекту (роботи) Андрющенко І.Є., д.е.н., професор,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затвержені наказом закладу вищої освіти від « 11 » 09 2019 року №212

Строк подання студентом проекту (роботи) 23.11.2019

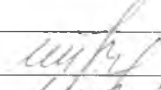
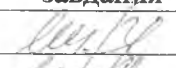
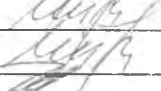

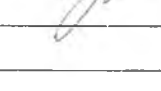
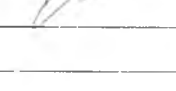

Вхідні дані до проекту (роботи) Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал

Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розв'язати)
(роботи) Розділ 1. Теоретичні аспекти фінансового планування та прогнозування діяльності суб'єктів господарювання. Розділ 2. Аналіз бюджетного планування на підприємстві на прикладі ПАТ «Запоріжжяобленерго». Розділ 3. Шляхи вдосконалення бюджетного фінансового планування на підприємстві. Розділ 4. Охорона праці та безпека у надзвичайних ситуаціях.

Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Рис. 3.1. Система бюджетного контролю. Рис.3.2 Алгоритм контролінгу фінансового плану підприємства Рис.3.3. Концептуальна модель організації системи фінансового контролінгу на підприємстві Рис. 3.4. Приклад комбінованої стратегії автоматизації бюджетування

Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	прийняв виконане завдання
1	Андрющенко І.Є., д.е.н., проф.		
2	Андрющенко І.Є., д.е.н., проф.		
3	Андрющенко І.Є., д.е.н., проф.		
4	Журавель С.М., ст.. викладач		
Нормо-контролер	Чередниченко Н.О., ст.викладач		

Дата видачі завдання « 15 » 02 2019 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Збір матеріалу на проектування	20.02.2019 – 01.03.2019	
2	Групування та аналіз зібраного матеріалу. Уточнення завдань проектування	01.03.2019 – 10.04.2019	
3	Виконання теоретичної частини роботи	10.04.2019 – 05.06.2019	
4	Виконання графічної частини роботи	05.06.2019 – 01.09.2019	
5	Написання та оформлення дипломної магістерської роботи	01.09.2019 – 10.10.2019	
6	Перевірка роботи керівником, консультантами	10.10.2019 – 25.10.2019	
7	Попередній захист роботи	23.11.2019	
8	Переплітання оформлення дипломної магістерської роботи	09.12.2019	
9	Захист роботи у ЕК	18.12.2019	

Студент(ка)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Тімченко А.В. Система планування та прогнозування діяльності суб'єктів господарювання. – Дипломна магістерська робота.

Дипломна магістерська робота зі спеціальності 072 магістр з фінансів, банківської справи та страхування. – Кафедра фінанси, банківська справа та страхування, національний університет «Запорізька політехніка», 2019.

Магістерська дипломна робота присвячена розробці теоретико-методологічних підходів та практичних рекомендацій щодо здійснення планування та прогнозування діяльності підприємства.

Розглянуті питання сутності стратегічного планування на підприємстві. Досліджено етапи планування на підприємстві, представлено принципи фінансового планування, визначено основну задачу бюджетування на підприємстві.

Проведено аналіз і надано оцінку фінансового стану підприємства ПАТ «Запоріжжяобленерго», проаналізовано фінансову стійкість та ділову активність, ліквідність й ефективність управління.

Були запропоновані напрями підвищення ефективності фінансового планування на підприємстві. Запропоновано стратегію автоматизації бюджетування на підприємстві, намічено шляхи удосконалення фінансового планування на основі фінансового контролінгу.

Ключові слова: ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ, ПРОГНОЗУВАННЯ, ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСЬ, ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ, БЮДЖЕТУВАННЯ, СТРАТЕГІЯ, КОНТРОЛІНГ, АВТОМАТИЗАЦІЯ.

ANNOTATION

Timchenko A. V. System of planning and forecasting of business entities – Master Dissertation.

Master's Degree in Specialty 072 Master of Finance, Banking and Insurance. -
Department of Finance, Banking and Insurance, Zaporizhia Polytechnic National
University, 2019.

The master's dissertation is devoted to development of teoretiko-methodological
approaches and practical recommendations about implementation of planning and
forecasting of activity of the enterprise.

Questions of essence of strategic planning at the enterprise are considered. It is
investigated planning stages at the enterprise, it is presented the principles of financial
planning, the main is defined a problem of budgeting at the enterprise.

The analysis is carried out and assessment of a financial condition of the PJSC
"Zaporizhiaoblenergo" enterprise is provided, are analysed financial stability and business
activity, liquidity and management efficiency.

The directions of increase in efficiency of financial planning at the enterprise were
offered. It is offered the strategy of automation of budgeting at the enterprise, it is planned
ways of improvement of financial planning on the basis of financial controlling.

Keywords: FINANCIAL PLANNING, FORECASTING, OPERATIONAL
ACTIVITY OF THE ENTERPRISE, FINANCIAL STATEMENTS, BUDGETING,
STRATEGY, CONTROLLING, AUTOMATION.

**ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ,
СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ**

- ФП – фінансове планування;
- ВК – власний капітал;
- ВД – валовий дохід;
- ОА – оборотні активи;
- ОК – оборотний капітал;
- ПДВ – податок на додану вартість;
- ПАТ – публічне акціонерне товариство;
- БДВ – бюджет доходів і витрат;
- ОВ – обсяг виробництва;
- ТМЗ – товарно-матеріальні запаси;
- ЕОМ – електронні обчислювальні машини;
- ТЗ – технічне забезпечення.

ЗМІСТ

ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

АНОТАЦІЯ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ,
СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ

ВСТУП 11

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО
ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ 17

1.1. Сутність прогнозування і планування на підприємстві 17

1.2. Етапи та види фінансового планування на підприємстві 26

1.3. Сутність бюджетного планування 38

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ БЮДЖЕТНОГО ПЛАНУВАННЯ НА
ПІДПРИЄМСТВІ НА ПРИКЛАДІ ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» 50

2.1. Загальна характеристика підприємства ПАТ
«Запоріжжяобленерго» 50

2.2. Формування бюджетів підприємства 54

2.3. Оцінка співвідношення фінансового стану підприємства до
тактичних цілей підприємства 86

2.4. Аналіз фінансового стану ПАТ «Запоріжжяобленерго» на
2019 р 98
105

2.5. Оцінка відповідності фінансової діяльності підприємства
стратегічним цілям

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОТОЧНОГО
ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ 109

3.1. Впровадження бюджетування для підвищення ефективності
фінансового планування на підприємстві 109

3.2. Удосконалення фінансового планування на основі 119

фінансового контролінгу 138

3.3. Основна стратегія автоматизації бюджетування на підприємстві

РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ТЕХНІКА БЕЗПЕКИ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ 148

4.1. Аналіз потенційних небезпек 148

4.2. Заходи по забезпеченню безпеки 150

4.3. Заходи з виробничої санітарії і гігієни праці 154

4.4. Заходи безпеки у надзвичайних ситуаціях 160

ВИСНОВКИ 167

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 172

Додаток А. Баланс підприємства «Запоріжжяобленерго» станом на 31 грудня 2018 р.

Додаток Б. Звіт про фінансові результати ПАТ «Запоріжжяобленерго» за 2018 р.

Додаток В. Прогнозний баланс ПАТ «Запоріжжяобленерго» за 2019 р.

Додаток Г. Прогнозний звіт про фінансові результати ПАТ «Запоріжжяобленерго» за 2019 р.

Додаток Д. Звіт про рух грошових коштів ПАТ «Запоріжжяобленерго» за 2018 р.

Додаток Е. Звіт про власний капітал ПАТ «Запоріжжяобленерго» за 2018 р.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Партін Г. О. Фінанси підприємств : навч. посібник. Львів: ЛБІ НБУ, 2003. 12с.
2. Гончар В. Перспективи розвитку та шляхи вдосконалення фінансового планування в сучасних умовах. *Фінанси України*. – 2007. №4. С.1-5.
3. Ковальов В.В. Управління фінансами: навч. посібник. Москва: ФБК-РЕСС, 1998. 160 с.
4. Вальтер О.Э. Фінансовий менеджмент. Москва: Колос, 2002. 176 с.
5. Алексеева М.М. Планирование деятельности фирмы: учебно-методическое пособие. Москва: Финансы и статистика, 2000. 248 с.
6. Робсон А. Цели и практическое осуществление финансового планирования и контроля. Финансовое планирование и контроль. Москва: ИНФРА-М, 1996. 320 с.
7. Ченг Ф. Лі Фінанси корпорацій: теорія, методи і практика. Москва: ИНФРА-М, 2000. 688с.
8. Хассі Д. Стратегія і планування: керівництво менеджера. СПб: ІД "Пітер", 2001. 384с.
9. Білик М. Д. , Белялов Т. Е. Фінансове планування на підприємстві: навчальний посібник. Київ: Київський національний університет технологій та бізнесу, 2015. 435с.
10. Державне регулювання економіки: навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2000. 316 с.
11. Райзберг Б. А. Сучасний соціоекономічний словник. Москва, 2012. 369 с.
12. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: підручник. Київ: Знання, 2013. 375 с.
13. Ставерська Т. О., Андрющенко І.С. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах : навчальний посібник. Київ: Знання, 2013. 146с.

14. Равенков А. Фінансове планування на підприємстві. *Проблеми теорії та практики управління*. – 2010. № 4. С. 72–78.
15. Семенов Г. А. Фінансове планування і управління на підприємствах : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 432 с.
16. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий менеджмент: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 520 с.
17. Ілляшенко Т.О. Бюджетування як напрямок удосконалення системи управління діяльністю підприємств: вісник СумДУ, серія "Економіка". Сумський державний університет. – 2012. №3. С.36 – 44.
18. Сисой Ю.В. Фінансове планування на підприємстві та його особливості в умовах транснаціональних корпорацій. 2009. Липень (№2). Режим доступу: [/www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/prvs/2009_2/0714.pdf](http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/prvs/2009_2/0714.pdf) (дата звернення: 27.10.2019).
19. Мірошник М. В. Фінансове планування як інструмент фінансового менеджменту промислового підприємства : збірник наукових праць. Вісник національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», тематичний випуск: технічний прогрес і ефективність виробництва. Харків : НТУ «ХПІ». – 2012. № 4. С.116 - 123.
20. Сороківська М. В., Андрейків Т. Я. Фінанси підприємств: навчальний посібник. Львів: «ЛКА», 2015. 288с.
21. Біла О.Г. Фінансове планування і прогнозування: навч. посібник. Львів: Компакт-ЛВ, 2005. 463 с.
22. Сіренко Н.М. Фінансове планування – складова сталого розвитку підприємства. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. – 2011. № 3. С.214 - 217.
23. Калініна О.М. Бюджетування в управління оборотним капіталом промислового підприємства . Харків: «Харк. авіац. ін.-т», 2009. 278 с.
24. Оліфірова Ю.О. Бюджетування грошових коштів у системі управління підприємством. Донецьк, 2006. 232 с.

25. 1С: Бюджетирование 8. ABIS SOFT. Режим доступу: сайт [p://www.abissoft.com/soft/production_enterprise_management/ budgetirovanie](http://www.abissoft.com/soft/production_enterprise_management/budgetirovanie). (дата звернення: 28.10.2019).

26. Ткаченко А.М., Бюджетування – ефективний засіб попередження впливу зовнішніх факторів. – 2011. № 7. С. 72–78.

27. ПАТ «Запоріжжяобленерго». Режим доступу : <https://www.zoe.com.ua/> (дата звернення: 01.11.2019).

28. Статут ПАТ «Запоріжжяобленерго». Режим доступу: [https://www.zoe.com.ua/ shareholders/doc/Statut_02.pdf](https://www.zoe.com.ua/shareholders/doc/Statut_02.pdf) (дата звернення: 01.11.2019).

29. Сердюков К. Г., Великий Ю. М., Леснікова К. С. Роль фінансового планування та прогнозування у забезпеченні фінансової стійкості підприємства. Лукачівський державний університет, економіка і суспільство. – 2017. № 11. С.8-9

30. Про затвердження Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки: Наказ із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України №1394 від 03.11.2015. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0300-15>(дата звернення: 05.11.2019).

31. Батенко Л. П., Зінкевич Т. О., Кизенко О. О. Основи бюджетування: навчально-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни. Київ: КНЕУ, 2010. 202с.

32. Словник економіко-фінансових показників, коефіцієнтів, індикаторів. Режим доступу: [https://www.finalon.com/slovník- ekonomichnikh-pokaznikiv](https://www.finalon.com/slovník-ekonomichnikh-pokaznikiv) (дата звернення: 05.11.2019).

33. Равенков А. Фінансове планування на підприємстві. *Проблеми теорії та практики управління*. – 2006. № 4. С.72 – 78.

34. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів . Київ: центр учбової літератури, 2012. 328 с.

35. Ярошевич Н. Б. Фінанси підприємств: навчальний посібник. Київ: Знання, 2012. 341 с.

36. Савчук В.П. Финансовый менеджмент предприятий: прикладные вопросы с анализом деловых ситуаций. Київ: Издательский Дом «Максимум», 2001. 600 с.
37. Кондратенко Н. О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий менеджмент». Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 81с.
38. Каришин Н. Бюджетування в системі управління підприємствами аграрної. Галицький економічний вісник. – 2012. №1(34). С.108-114.
39. Маркіна І. А. Контролінг для менеджерів : навч. посібник. Київ : «Центр виховної літератури», 2013. 304 с
40. Пасінович І.І. Опорний конспект лекцій «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання» Київ: Знання, 2012. 82 с.
41. М. Г. Чумаченко Економічний аналіз: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2003, 113 с.
42. Боярко І. М., Гриценко Л. Л., Рябенков О. В., Концептуальна модель організації системи фінансового контролінгу на підприємстві: вісник університету банківської справи. – 2017. № 1(28). С.12-17.
43. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2003. 147 с.
44. Ситенко Є. В., Линенко А. В. Формування системи фінансового контролінгу на підприємстві Таврійський державний агротехнологічний університет. – 2017. № 11. С.45-48
45. Финансовый менеджмент: теория и практика: учебник. Москва: «Перспектива», 1996. 405 с.
46. Циглик І.І. Контролінг. Сутність і основи формування та функціонування на підприємствах України. Фінанси. – 2004. № 4. С.13-16.
47. Загородній А. Г. Фінансовий словник. – Львів: Т-во «Знання», 2002. 566 с.
48. Борисов А. Б. Большой экономический словарь. Москва: Книжный мир, 2003. 895 с.
49. Лаута Ю. Создание системы контроллинга на промышленном предприятии. Тамбов: Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2005. 96 с.

50. Кріченець К. Теоретичні основи контролінгу грошових потоків *Наука молода*. – 2007. № 8. С. 172-175.

51. Буняк Н. М., Курдельчук Р. І., Фінансова стратегія в системі менеджменту підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. – 2017. № 8. С. 12-17

52. Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин ДСанПН 3.2.007-98.

53. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень ДСН 3.3.6.042- 99. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/va042282-99> (дата звернення: 14.11.2019).

54. Закон України «Про охорону праці». Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12> (дата звернення: 14.11.2019).

55. Державні стандарти України з питань пожежної безпеки. Режим доступу: http://build.org.ua/docs/pojbezpeka6_4-derzhavni-standarti-ukrayini-z-pitan-zhezhnoyi-bezpeki.html (дата звернення: 14.11.2019).

56. Положення «Про єдину державну систему цивільного захисту». Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-п> (дата звернення: 14.11.2019).

57. Закон України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 1997, N 21, ст.156 із змінами, внесеними згідно із Законами згодом на 01.03.2018р.). (дата звернення: 14.11.2019).

58. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141). Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 14.11.2019).

59. Річна інформація про ПАТ «Запоріжжяобленерго» . Режим доступу: <https://smida.gov.ua/db/participant/00216757> (дата звернення: 14.11.2019).